

og man ikke vidste, hvad man skulde gjøre af Pengene, har jeg ikke Noget imod, at man anvendte Pengene paa den Bane; men ser man Sagen fra et Stats-Standpunkt, og spørger man, om en Bane fra Løgstør til Hobro har den Interesse og Betydning for vor Samfærdighed, at det er forsvarligt og rigtigt at anvende mange Penge for at bygge denne Bane som Statsbane, saa siger jeg: det kan jeg ikke indse; saa er der i alt Fald mange Baner, der maatte gaa langt forud for denne. Derimod kan jeg indse, at en Bane, hvorved man knytter den nordlige Del af Sjælland over Viborg til den sydvestlige Del af Sjælland, har Interesse for hele det store Kommunikationsvæsen, ganske anderledes end den Stump Bane fra Løgstør til Hobro, som forekommer mig næsten at være kuriøs, naar man taler om, at der skulde være Trang til at anlægge en saadan Bane som Statsbane. Man har en Følelse af, at man gjør Viborg Uret, dobbelt Uret vil Folkethinget gjøre disse Egne, naar man nu vil gaa stik imod sine egne gjentagne Beslutninger for omtrent 2 Aar siden, uden at der er kommet det Mindste frem, som kan forklare en saadan Vending i Stillingen. Man har en Følelse deraf; og hvad gjør man saa? I denne Beretning, hvori man „skjønner“ om, hvad der passende kan være Tilstand for Forhandling i næste Samling, kaster man naadig hen en privat Bane med Statstilskud fra Viborg til Aalestrup. Er det for at haane Viborg, at man kommer med denne Indstilling, eller hvad er Meningen dermed? Det maa være for at haane, hvis man havde gjort sig den Uleilighed at tænke Sagen igjennem. Det er en Haan at sige: I kunne faae en privat Bane, naar, vel at mærke, Betingelserne ere saadanne, at man kan begribe, at der ikke kan blive Spørgsmaal derom. Jeg afventer ligesom det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds det Svar, som det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Thorup) skal give paa Egnens Beredvillighed og Evne til at udrede, hvad det koster at bygge denne Bane. Men hvad enten han svarer det Ene eller det Andet, tager jeg ikke i Betænkning at sige, at det, som der her kræves af Egnen, er det umuligt for Egnen at præstere. Det synes jeg ogsaa, man maatte kunne sige sig selv. Der er Tale om en Privatbane med en Længde af over 3 Mil. Den maa selvfølgelig være bredsporet; thi man maa jo dog kunne sætte denne Bane i Forbindelse med de andre Baner. Byg denne Bane saa let og saa billig, man vil, saa kommer man dog ikke under de 250,000 Kr. pr. Mil. Læg hertil de halve Expropriationsomkostninger

og Materiellet, træk herfra det Bidrag, som man tænker sig, at Staten skal give, og lad os sætte det til 80,000 f. Cr., som jo omtrent er Maximum af, hvad Staten giver til private Baner, saa vil det dog falde paa den paagjældende Egn omtrent 600,000 Kr. Her er Tale om en By, Viborg, som har omtrent 7,000 Indbyggere, og saa er her Tale om en mindre Del af Viborg Amt, thi det er dog klart nok, at der kun er en Del af Viborg Amt, som der kan være Tale om at paalægge Udgifter til denne Banestump. Der kan kun være Tale, ikke en Gang helt, men kun delvis om 2 Herreder, Rinds Herred og Nørhyna Herred. Nu skal jeg sige de Herreder, at Rinds og Nørhyna Herreder have tilsammen omtrent 3,500 Tdr. Hartkorn. Træk nu Noget fra for den Del af Nørhyna Herred, som trækker sig lige indtil Randers Porte, hvilket man vel vil anse det for nødvendigt at gjøre, og lad os saa regne, at der bliver 3,000 Tdr. Hartkorn tilbage. Fordel saa de 600,000 Kr. paa de 3,000 Tdr. Hartkorn og Viborg By med 7,000 Indbyggere med en Trediedel paa Byen og to Trediedele paa Amtet, hvilket vel omtrentlig bliver det Forhold man maatte tænke sig, bliver det altsaa 30 Kr. pr. Hoved, Kvinder og Børn iberegne, i Viborg, og 200 Kr. pr. Td. Hartkorn. Jeg spørger Enhver, om han tror, at en mager og fattig Egn kan bære en Byrde af 200 Kr. pr. Td. Hartkorn eller Renten deraf 8 Kr. om Aaret pr. Td. Hartkorn. Jeg føler mig fuldstændig overbevist om, at man kan ligesaa godt slette Tilføielsen om en saadan Privatbane i Loven, naar man forlanger, at Egnen selv skal bære den, som man kan sætte den ind, thi det er næsten en Haan mod den paagjældende Egn at sige, at den kan selv anlægge en saadan Bane med det og det Tilskud, naar Egnen maa sige sig selv, at det er komplet umuligt at der kan være Tale derom. Man har talt om, at 50,000 eller 80,000 Kr. vare for meget at forlange i Tilskud af den sjællandske Egn mellem Næstved og Slagelse. Anstil saa Sammenligning mellem Egnen mellem Viborg og Aalestrup og Egnen mellem Næstved og Slagelse, og anstil Sammenligning mellem hvad man anser for at være for meget for den velhavende Slagelseegn, og hvad man mener at kunne byde den fattige Viborgegn, og saa vil man se, hvor skrigende uretfærdig man er. Jeg vil slutte med at sige, at hvis en Overveielse af denne Sag skulde føre til, at den, som det ærede Medlem for Holbæk Amts 3die Valgkreds (Tauber) udtrykte sig, visnede, vilde jeg mene, at i dette Tilfælde maatte man prise Visneriet: man maa hellere lade no-